

บทความวิจัย
สภาพปัญหาและความต้องการในการใช้งานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้
ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก

The Problems and Needs in Using Research to Solve Problems
in Teaching and Learning Management of Schools in Nakhon Nayok Province

สวรินทร์ นิลอุทัย

Sawarin Nilauthai

สถาบันวิจัย พัฒนา และสาธิตการศึกษา

Educational Research Development and Demonstration Institute

Email: sawarin@g.swu.ac.th

Received 17 June 2022; Revised 29 June 2022; Accepted 30 June 2022

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the problems and needs in using research to solve problems in teaching and learning management of schools in Nakhon Nayok Province; 2) to present using research applications to solve problems in learning management of schools in Nakhon Nayok Province. This research is a survey research (Survey Research) that uses an action by surveying the needs and problems in educational management in teaching and learning management of schools in Nakhon Nayok Province. The sample group included 88 schools in Nakhon Nayok Province, both at the primary and secondary levels by voluntary information in data collecting. Samples selection by using a purposive sampling method. The tools used to collect data were the questionnaire on the needs and problems in educational administration and the need to solve the problems in teaching and learning of schools in Nakhon Nayok Province by using research. Data were analyzed using percentage (%), standard deviation (SD) and mean ($\bar{X}$). The results of the research indicated that the need for educational administration of schools in Nakhon Nayok Province in all 4 aspects are 1) Academic administration 2) Budget management 3) Human resource management 4) General administration at a high level. The aspect that the respondents wanted the most was academic administration ($\bar{X} = 3.28$), followed by general administration ($\bar{X} = 3.25$), Human Resource Management ($\bar{X} = 3.18$) and budget service ($\bar{X} = 2.91$).

Keywords: Problems and Needs; Teaching and Learning Management; Solve Problems

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการศึกษาการใช้งานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการใช้งานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก โดยการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่ใช้การดำเนินการด้วยการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้งานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก มีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนครนายกทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 88 โรงเรียน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling method) โดยกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาและความต้องการใช้งานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก วิเคราะห์โดยการห่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายกทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคลและ 4) ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการมากที่สุด คือ ด้านบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 3.28$) ตามด้วย ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.25$) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.18$) และด้านบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.91$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : ความต้องการและสภาพปัญหา; การจัดการเรียนรู้; การแก้ไขปัญหา

บทนำ

การจัดการศึกษาในประเทศไทยในปัจจุบัน ปัญหาหลักของการศึกษา คือความไม่เท่าเทียมกัน การเข้าไม่ถึงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด แม้ว่าตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 ได้กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบายและความหลากหลายในการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา โดยให้มีการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่หลากหลาย รวมทั้งยึดหลักการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรภาครัฐและเอกชนเป็นสำคัญ แต่ก็ยังแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศไม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การจัดการศึกษาภายในโรงเรียนขนาดเล็กจึงเป็นการยากที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการที่มีข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ โดยตามความคิดเห็นของ Manoyana (2013) ได้ให้ความคิดเห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จึงมีความจำเป็นในใช้งานวิจัยเพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานโรงเรียน

จังหวัดนครนายกเป็นอีกหนึ่งจังหวัดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จึงได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office, 2020) กรณีตัวอย่างของสภาพปัญหาในสถานศึกษาของจังหวัดนครนายกจำนวนเด็กนักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สอดคล้องกับข้อมูลของ Ministry of Public Health (2020) ที่พบว่าอัตราการเกิดมีชีพของประชากรไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง ปี พ.ศ. 2562 จากจำนวนการเกิด 11.58 ต่อจำนวนประชากร 1000 คน เหลือเพียง 10.11 ต่อจำนวนประชากร 1000 คน สะท้อนให้เห็นว่ามีเด็กน้อยลงทุก ๆ ปี ประกอบกับค่านิยมของคนในปัจจุบันที่นิยมส่งลูกไปเรียนในโรงเรียนเอกชนมากยิ่งขึ้น โดยคาดหวังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีกว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก (Rattaniinphatompak, 2020) นอกจากนี้ ยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกมีผลที่ไม่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลการประเมินส่วนราชการ ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (KPS:KPI Report

System) ประจำปีงบประมาณ 2563 ในด้านระดับคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนในสังกัด ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และเมื่อเปรียบเทียบแล้วในปี 2563 มีคะแนนลดลงจากปี 2562 และ 2561 ในรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ (Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office, 2020)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะของบุคลากรสังกัดสถาบันวิจัย พัฒนา และสาธิตการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะที่เป็นสถาบันที่เน้นการวิจัยนโยบายสาธารณะทางด้านการศึกษาและมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการกับชีวิตจริงของผู้เรียน จึงเลือกใช้การวิจัยเชิงสำรวจความต้องการและสภาพปัญหา เพื่อพัฒนางานวิจัยในการเป็นหนึ่ง ในทางออกสำหรับการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำการขาดโอกาสทางการศึกษาโดยรวมกลุ่มโรงเรียนในจังหวัดนครนายกขึ้น เพื่อสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการวิจัยในการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ตามที่ Seri Phongphit (2007) กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษาซึ่งถือได้ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญของการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายทางการศึกษา เพราะมีความสัมพันธ์กับ งานและสัมพันธ์ภาพระหว่างกันซึ่งงานและภารกิจและความเป็นจะนำไปสู่การเรียนรู้และการสร้างกระบวนการพัฒนาสถานศึกษาได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการศึกษาการใช้นโยบายวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก
2. นำเสนอแนวทางการพัฒนาการใช้นโยบายวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก

ทบทวนวรรณกรรม

1. การบริหารจัดการศึกษา

มีนักการศึกษากล่าวถึงความหมายของการบริหารการศึกษาไว้หลากหลาย ดังนี้

เทอร์รี่ (Terry, 1968) ได้นำเสนอไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยการวางแผน การจัดองค์กร การกระตุ้นและการควบคุม เพื่อนำไปสู่การพิจารณาและจัดการกับบุคคลและทรัพยากรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้านเดจอน (Dejon, 1978) ให้ความหมายที่สอดคล้องกันไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดวัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จโดยผ่านทางบุคคลและการใช้ทรัพยากรอื่น กระบวนการดังกล่าว รวมถึงองค์ประกอบของการบริหารอื่น ได้แก่การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย การบริหาร และการควบคุมและเดล (Dale, 1978) ให้ความหมายไว้สอดคล้องกันว่า การบริหารหมายถึง การวางแผน การจัดองค์กร การบริหารบุคคล การอำนวยความสะดวกการควบคุม นวัตกรรม และการเป็นตัวแทน ส่วนแม็คฟาร์แลนด์ (McFarland, 1974) ให้ความเห็นไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการบูรณาการขั้นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมขององค์กรที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ สำหรับนักการศึกษาไทยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ Bawornwattana (2002) ให้ความหมายของการบริหารจัดการสถานศึกษา ไว้ว่าหมายถึงการนำเอากฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งเป็นหน้าที่ของราชการที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ ด้วยความเที่ยงธรรม และมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด Detchai (2001) ให้ความหมายของการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึงการบริหาร (Administration) เป็นการจัดการ (Management) อย่างมีระเบียบแบบแผน เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและทำให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคล การบริหารและจัดการนั้นบางครั้งใช้แทนกันได้ เพราะทั้ง 2 คำนี้ เป็นกิจกรรมที่หวังผลขั้นสุดท้ายอย่างเดียวกันคือความสำเร็จของงาน Kinawong (2001) ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารการศึกษา หมายถึง การทำงานร่วมกันของกลุ่มคนในการให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียน โดยการประสานความร่วมมือกัน ทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน ประชาชน (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ ในการวางระบบโครงสร้างการบริหารที่สัมพันธ์เชื่อมโยงและส่งเสริมการปฏิรูปอื่น ๆ ทุกด้าน ทั้งส่วนที่รัฐจัดการศึกษาเอง และส่วนที่ให้เอกชน องค์กร ประชาชนและทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ตลอดจนการกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม และ

พัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดโครงสร้างองค์กรที่ต้องเอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้เกิดความทั่วถึง เท่าเทียมและเป็นธรรม และสอดคล้องกับ Boonchitrasul (2005) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษาคือกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ Wattanachai (2003) ได้อธิบายว่า การบริหารการศึกษาเป็นระบบการบริหาร การออกแบบและจัดระบบการศึกษาทั้งระบบ ความคิดและรวมถึงการนำทรัพยากรไปบริหารให้เกิดผลทางการศึกษา โดยมีผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญ Santhiwong (2003) ให้ความหมายของการบริหารจัดการสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุมกำลังความพยายามของสมาชิกองค์การ และการใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารและการจัดการสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ การบริหารงานในสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มผู้บริหารเพื่อต้องการพัฒนาหรือให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้เป็นที่ไปตามจุดหมายของหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่องค์การได้กำหนดไว้และสามารถบริการทางการศึกษาแก่สังคมได้เป็นอย่างดี มีขอบเขตภารกิจในการบริหารและจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลไว้ 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

2. การจัดการเรียนรู้

2.1 นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

Amonwivat (1990) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ คือ สถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่ 1) มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับสิ่งแวดล้อม 2) ความสัมพันธ์และการมีปฏิสัมพันธ์ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ 3) ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้ Prasitwutthiwat (1999) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินการตั้งแต่การวางแผน การจัดการเรียนรู้ จนถึงการประเมินผล Hough and Duncan (1970) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึง กิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ และมีความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการหลักสูตร (Curriculum) 2) การจัดการเรียนรู้ (Instruction) 3) การวัดผล (Measuring) และ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluation) หลังการเรียนการสอน

2.2 หลักการพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถหลายอย่างในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ได้แก่ 1) หลักการรู้จักผู้เรียน ถือเป็นสิ่งแรกที่ผู้สอนต้องสามารถวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียนได้ว่าเป็นอย่างไร มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างไร มากน้อยเพียงใด 2) หลักการวางแผนและเตรียมจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการจัดการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละศักยภาพ ทั้งนี้กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องต่อการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มผู้เรียน เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วย 3) หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ การจะจัดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามกับกลุ่มผู้เรียนใด ครูผู้สอนต้องมีพื้นฐานความรู้ทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการ ทฤษฎีสมอง จิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม 4) หลักการวัด

และประเมินผลการเรียนรู้ การที่ครูผู้สอนจะเลือกรูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รูปแบบใด ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร

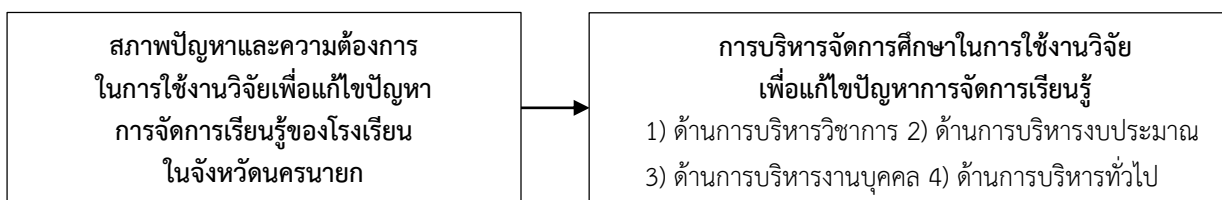
2.3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การถ่ายทอดความรู้ (Transmission approach) 2) การสร้างองค์ความรู้ (Transformational approach) หรือ (Constructionist) 3) การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่สู่ปัญญาวิวัฒน์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย (Transactional approach)

3. บริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก

หน่วยงานทางการศึกษาหลักที่มีภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยึดเกณฑ์จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน (Office of the Basic Education Commission, 2008) โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่จะประสบปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารเรียน อาคารประกอบ เครื่องช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา การกระจายอำนาจ เหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาหรือเกิดวิกฤติคุณภาพเป็นทวีคูณ และยังมีการบริหารจัดการแบบเดิม ๆ ในโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของหลักสูตรหรือตอบสนองต่อหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ (Tungthong, 2008)

ในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน มีการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงให้กับผู้เรียนและในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เป็นภารกิจหลักของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดที่โรงเรียนขนาดเล็กกระจายอยู่ทุกรัฐบาลของประเทศไทย (Office of the Basic Education Commission, 2008) โรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษาทุกด้าน เช่น ขาดแคลนอัตรากำลังครู มีครูไม่ครบชั้นและไม่ครบสาระวิชา ขาดแคลนงบประมาณและมีอุปสรรคในด้านการบริหารจัดการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน ครูผู้สอนขาดขวัญและกำลังใจ ผู้ปกครองขาดความมั่นใจในคุณภาพการศึกษาของบุตรหลาน ผลสัมฤทธิ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2008) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สรุปปัญหาในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กไว้ 4 ประการดังนี้ คือ 1) ด้านการบริหารจัดการเนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนและอัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ จึงก่อให้เกิดปัญหาด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป 2) ปัญหาด้านการเรียนการสอนเนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีครูไม่ครบชั้นและไม่ครบสาระการเรียนรู้ ครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอน 3) ปัญหาด้านความพร้อมของปัจจัยสนับสนุน เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณเป็นรายหัว จึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีนักเรียนจำนวนน้อยได้รับงบประมาณน้อยตามไปด้วย นอกจากนี้ ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน โรงเรียนจึงไม่สามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้ 4) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีความรู้ขั้นพื้นฐานจึงไม่สามารถช่วยเหลือโรงเรียนได้มากนัก รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพ ซึ่งรวมถึงโรงเรียนขนาดเล็กด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ

- 1.1 การบริหารจัดการศึกษา
- 1.2 การจัดการเรียนรู้
- 1.3 บริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากร คือ โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนครนายกทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จำนวน 125 โรงเรียน
- 2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนครนายกทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จำนวน 88 โรงเรียน
คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling method) โดยกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การสำรวจในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 3 เดือน (ธันวาคม 2564 – กุมภาพันธ์ 2565)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่ใช้การดำเนินการด้วยการสำรวจความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารจัดการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาและความต้องการใช้งานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก โดยมีการประเมินคุณภาพของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน มีผลการตรวจสอบค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of item objective congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ดังนั้น สามารถนำเครื่องมือไปใช้ในการวิจัยได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ในประเด็นของสังกัดสถานศึกษา
- 2) การวิเคราะห์ความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

4	มากที่สุด	หมายถึง ต้องการเข้ารับบริการกับข้อความนั้นมากที่สุด
3	มาก	หมายถึง ต้องการเข้ารับบริการกับข้อความนั้นมาก
2	น้อย	หมายถึง ต้องการเข้ารับบริการกับข้อความนั้นน้อย
1	น้อยที่สุด	หมายถึง ต้องการเข้ารับบริการกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยของผลการประเมิน เป็นดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.00	หมายถึง ต้องการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง ต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง ต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง ต้องการน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผู้วิจัยทำการนำเสนอผลการวิจัยเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผลการวิจัยจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการศึกษาการใช้งานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก เป็นไปตามข้อมูลในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการสำรวจข้อมูลด้านสังกัดของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก พบว่า โรงเรียนในจังหวัดนครนายกที่ตอบแบบสำรวจในครั้งนี้ ประกอบไปด้วยโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก จำนวน 60 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 68 ตามด้วยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 22 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 25 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และโรงเรียนในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราชญ์บุรี นครนายก มีสัดส่วนที่เท่ากันคือ จำนวนแห่งละ 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สัดส่วนสังกัดของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก

สังกัด	จำนวน	ร้อยละ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก	60	68
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	22	25
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4	3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	1	2
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาปราชญ์บุรี นครนายก	1	2
รวม	88	100

ส่วนที่ 2 ผลการสำรวจความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป

1) ผลการสำรวจความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายกด้านการบริหารวิชาการ จากโรงเรียนในจังหวัดนครนายก จำนวน 88 โรงเรียน (N=88) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการในการบริหารการจัดการศึกษาด้านการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยทุกข้อคำถามอยู่ที่ 4.31)

เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบประเมิน มีความต้องการบริหารการจัดการศึกษาด้านการบริหารวิชาการในประเด็นการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.39 รองลงมาคือการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล องค์กร หน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 3.38 และการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.35 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการสำรวจความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายกด้านการบริหารวิชาการ

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	การแปลผล
1. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	3.17	.57	มาก
2. การพัฒนารอบหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และตามความต้องการของโรงเรียน	3.24	.64	มาก
3. การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามบริบทของโรงเรียน	3.23	.60	มาก
4. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.39	.65	มาก
5. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.28	.64	มาก
6. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการผลิต พัฒนาสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายครอบคลุมทุกกลุ่มสาขา	3.34	.60	มาก
7. การส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา	3.22	.58	มาก
8. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	3.19	.69	มาก
9. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.35	.57	มาก
10. การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล องค์กร หน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบเครือข่าย	3.38	.67	มาก
รวม	3.28	.49	มาก

2) ผลการสำรวจความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายกด้านงบประมาณ จากโรงเรียนในจังหวัดนครนายก จำนวน 88 โรงเรียน (N=88) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการในการบริหารการจัดการศึกษาด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยทุกข้อคำถามอยู่ที่ 2.91)

เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบประเมิน มีความต้องการในการบริหารการจัดการศึกษาด้านงบประมาณ ในประเด็นการให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีแก่เจ้าหน้าที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.34 รองลงมาคือจัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงานทางด้านงบประมาณประจำปีอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 3.33 และการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางาน คิดเป็นร้อยละ 3.32 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการสำรวจความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก
ด้านงบประมาณ

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	การแปลผล
1. การขอจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณในโรงเรียน	3.19	.66	มาก
2. การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณถูกต้องตามระเบียบ/กฎหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับนโยบาย	3.19	.64	มาก
3. การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดระบบการบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุอย่าง ชัดเจน	3.15	.74	มาก
4. การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้กับ บุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.24	.73	มาก
5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน	3.14	.70	มาก
6. การให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีแก่เจ้าหน้าที่	3.34	.60	มาก
7. การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำในการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ แก่บุคลากร	3.23	.69	มาก
8. การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางาน	3.32	.54	มาก
9. จัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงานทางด้านงบประมาณประจำปีอย่างเป็นระบบ	3.33	.64	มาก
10. การประเมินความเสี่ยงด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุของโรงเรียน	3.25	.63	มาก
รวม	3.24	2.91	.46

3) ผลการสำรวจความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก
ด้านการบริหารงานบุคคล จากโรงเรียนในจังหวัดนครนายก จำนวน 88 โรงเรียน (N=88) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ
ต้องการในการบริหารการจัดการศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยทุกข้อคำถามอยู่ที่ 3.18)

เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบประเมิน มีความต้องการบริหารการจัดการศึกษาด้านการ
บริหารงานบุคคล ใน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นครูมืออาชีพโดยวิธีการ
ที่หลากหลาย ตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง และการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่
ครูและบุคลากรทางการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.22 เท่ากัน รองลงมาคือการจัดทำข้อมูลสารสนเทศอัตรากำลังครู
และบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.18 และการ
สรรหา บรรจุ แต่งตั้ง โอนย้าย รวมทั้งการออกจากราชการของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกต้องตามระเบียบ โปร่งใส
ตรวจสอบได้ คิดเป็นร้อยละ 3.16 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการสำรวจความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายกด้านการบริหารงานบุคคล

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	การแปลผล
1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน	3.18	.69	มาก
2. การจัดทำแผนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน	3.11	.72	มาก
3. การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง โอนย้าย รวมทั้งการออกจากราชการของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกต้องตามระเบียบ โปร่งใส ตรวจสอบได้	3.16	.79	มาก
4. การจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นครูมืออาชีพ โดยวิธีการที่หลากหลาย ตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง	3.22	.63	มาก
5. การเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.22	.76	มาก
รวม	3.18	3.18	.58

4) ผลการสำรวจความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายก ด้านการบริหารทั่วไป จากโรงเรียนในจังหวัดนครนายก จำนวน 88 โรงเรียน (N=88) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการในการบริหารการจัดการศึกษาด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยทุกข้อคำถามอยู่ที่ 3.25) เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบประเมิน มีความต้องการในการบริหารการจัดการศึกษาด้านการบริหารทั่วไป ในประเด็นการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกเขตโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ใช้งานง่าย สะดวกและรวดเร็ว คิดเป็นร้อยละ 3.34 รองลงมาคือ 2 ประเด็นได้แก่ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค และสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ และการวางระบบควบคุมภายในที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และตรงตามภารกิจของหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 3.32 เท่ากัน และการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับระเบียบที่กำหนดตามความต้องการและความจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 3.28 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการสำรวจความต้องการและสภาพปัญหาในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายกด้านการบริหารทั่วไป

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	การแปลผล
1. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกเขตโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ใช้งานง่าย สะดวกและรวดเร็ว	3.34	.60	มาก
2. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศต่อเขตพื้นที่การศึกษาและสาธารณะอย่างต่อเนื่อง	3.17	.65	มาก

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	การแปลผล
3. ช่องทางในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันหลายช่องทาง	3.22	.58	มาก
4. การจัดทำแผนผังอาคารสถานที่และป้ายประชาสัมพันธ์อย่างชัดเจน	3.15	.62	มาก
5. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค และสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ	3.32	.64	มาก
6. การติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	3.24	.63	มาก
7. การวางระบบควบคุมภายในที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และตรงตามภารกิจของ หน่วยงาน	3.32	.64	มาก
8. การจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับระเบียบที่กำหนดตามความต้องการและความจำเป็น	3.28	.59	มาก
9. การรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคคลอื่นที่มีส่วน เกี่ยวข้อง	3.24	.64	มาก
10. การประสาน ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กรภาครัฐและเอกชน ในการร่วมระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.27	.72	มาก
รวม	3.25	.51	มาก

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อนำเสนอแนวทางการใช้งานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายกทั้ง 4 ด้าน จากสภาพปัญหาและความต้องการ ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาสังเคราะห์และนำเสนอ แนวทางการใช้วิจัยในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสรุปเป็นภาพรวมได้ ดังนี้

1) ด้านการบริหารวิชาการ เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ในจังหวัดนครนายกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จึงประสบปัญหา ในประเด็นของการขาดแคลนครูผู้สอน นอกจากนี้ จากผลการสำรวจพบข้อเสนอแนะว่า ครูและบุคลากรในโรงเรียนยังขาดความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดหลักสูตร ส่งผลให้ขาดการออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา รวมถึงการจัดแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในบริบทของผลผลิตจากงานวิจัยที่สามารถเผยแพร่เพื่อเป็นที่ยอมรับก็ยังคงเป็นปัญหาเช่นกัน จากความต้องการในด้านการบริหารวิชาการที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนอาหาความร่วมมือจากเครือข่ายกับ ชุมชนในด้านต่างๆ เช่น การเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของรายวิชา ทักษะความสามารถของนักเรียนการปฐมนิเทศ นักเรียนและช่วงเปิดภาคเรียน เพื่อให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และหน่วยงานต่างๆ องค์กรต่างๆ ได้มี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้วย

2) ด้านการบริหารงบประมาณ สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นของการบริหารงบประมาณ จะเป็นประเด็น ของการขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนในด้านการจัดหาสื่อทางการศึกษา ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อมายังการเกิดปัญหาทางด้าน การจัดการเรียนรู้ การเพิ่มพูนความรู้ในส่วนงานที่จำเป็น เช่น ความรู้ความเข้าใจในการจัดซื้อจัดจ้าง และขาดระบบสารสนเทศ ที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ ด้วยความต้องการจากการขาดแคลนทรัพยากรทางด้านงบประมาณ ผู้บริหารโรงเรียนสามารถจัดทำ

แผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เช่น การระดมทุนทรัพย์เพื่อหารายได้เข้าสู่โรงเรียนผ่านกิจกรรมกีฬา โครงการสหกรณ์ เป็นต้น

3) ด้านการบริหารงานบุคคล จากข้อเสนอแนะ พบว่า โรงเรียนขาดการวางแผนส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เช่น ขาดการอบรมการทำผลงานประกอบการเลื่อนวิทยฐานะ และการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล จริยธรรมในการปฏิบัติงานต่างๆ เป็นต้น จากความต้องการเนื่องจากการขาดมาตรฐานในด้านของคุณภาพงานและตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังนั้น อาจใช้วิธีการแต่งตั้งคำสั่งในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ทราบก่อนการมอบหมายงาน

4) ด้านการบริหารทั่วไป สภาพปัญหาที่พบในด้านการบริหารทั่วไป คือ โรงเรียนขาดการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ทั้งภายในและภายนอกเขตโรงเรียนอย่างเป็นระบบที่ใช้งานได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว และไม่มีกรปรับสภาพทางภูมิทัศน์ของโรงเรียน บุคลากรครูมีภาระงานนอกเหนือจากงานสอนค่อนข้างเยอะ ขาดแนวทางหรือแผนปฏิบัติที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีเมื่อเข้าสู่การประเมินคุณภาพการศึกษา ด้วยข้อจำกัดของการเป็นโรงเรียนขนาดเล็กในสถานศึกษาหลายแห่ง อาจใช้วิธีการสร้างกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลายและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์โดยไม่จำเป็นต้องสูญเสียงบประมาณ เช่น การประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของโรงเรียนผ่านเว็บไซต์ แผ่นพับ การเยี่ยมบ้านนักเรียน การประชุมผู้ปกครองและประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสาร กิจกรรม และการดำเนินงานของโรงเรียน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาของ lamcham, (2016) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในด้านของความพร้อมในสื่อการเรียนการสอนคือประเด็นแรก ตามด้วยประเด็นการขาดนวัตกรรมและระบบสารสนเทศที่ใช้ในการตัดสินใจเป็นลำดับถัดมา ในขณะที่ ผลของการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดพิษณุโลกโดย Ngoenthong & Wechayaluk, (2016) พบว่าปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเราพบว่าด้านที่มีสภาพปัญหาที่มากที่สุดคือด้านอาคารสถานที่ ครูภัณฑ์ อุปกรณ์ สื่อวัสดุ ในขณะที่ด้านที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุดคือด้านวิชาการ และผลการศึกษาของ Wiryahiranpaiboon, (2016) ที่ทำการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวในปีการศึกษา 2557 ผลของการวิจัยพบว่า การบริหารโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ขาดการพัฒนาตามแผนปฏิบัติงาน ติดตาม ตรวจสอบ รวมถึงหลักสูตรที่ปรับเปลี่ยนตามนโยบายได้ยาก เนื่องจากขาดการบริหารงานในด้านงบประมาณและการตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณให้มีความโปร่งใส รวมถึงในด้านการบริหารงานบุคคลที่ขาดการพัฒนาในด้านบุคคลและการแต่งตั้งบุคลากรที่ตรงกับความสามารถ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามลำดับวัตถุประสงค์ในส่วนที่ 1 และ 2 เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ความต้องการในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครนายกทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการมากที่สุด คือ ด้านบริหารวิชาการ ตามด้วยด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริการงบประมาณ ตามลำดับ ทั้งนี้ สำหรับผลการวิจัยในส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการใช้นงานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายกทั้ง 4 ด้าน โรงเรียนอาจใช้นงานวิจัยกับชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจและเครือข่ายที่เข้มแข็งในด้านต่างๆ หรือเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้จัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาในด้านงบประมาณ ในเชิงปฏิบัติสามารถนำผลการวิจัยมาแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ในด้านการบริหารงานบุคคลด้วยการใช้วิธีการแต่งตั้งคำสั่งในการปฏิบัติงาน

ในหน้าที่ให้ทราบก่อนการมอบหมายงาน และสร้างกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลายและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์โดยไม่จำเป็นต้องสูญเสียงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ ควรคำนึงถึงโรงเรียนที่มีบริบทเป็นโรงเรียนขนาดเล็กหรือเป็นโรงเรียนในจังหวัดนครนายกซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมายของกรวิจัยในครั้งนี้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป สามารถนำผลของการวิจัยในครั้งนี้มาพัฒนาเป็นแนวทางหรือเครื่องมือในการลดปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโดยอาจพิจารณาเป็นการใช้งานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนครนายกเพื่อให้ได้ปัจจัยนำเข้าในการศึกษาที่เฉพาะเจาะจงและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กได้

เอกสารอ้างอิง

- Amonwivat, S. (1990). *Face to Face Learning Management*. Bangkok: Odean Store Printing.
- Bawornwattana, P. (2002). *The Effectiveness of the Agency Organizational Theory for Public Administration*. Bangkok: Faculty of Political Science, Chulalongkorn University.
- Boonchitrasul, N. (2005). *Step into education administrators*. Bangkok: Bopit Printing.
- Dale, D.J. (1978). *Teaching reading comprehension*. New York: Holt Rinchart
- Dejon, William L. (1978). *Principles of Management: Text & Cases. Menlo Park*. California: the Benjamin /Cummings Publishing Company, Inc.
- Detchai, T. (2001). *Leadership for excellent quality management*. Bangkok: Faculty of Public Health, Mahidol University.
- Education Reform Office. (2002). *Guidelines for administration and management of education in the education area and educational institutions*. Bangkok: Education Reform Office
- Hough, B., & Duncan, K. (1970). *Teaching description and analysis*. Addison-Westlu.
- Kinawong, N. (2001). *Principle of Educational Administration*. Phitsanulok: Faculty of Education, Naresuan University.
- Manoyana, P. (2013). *The Manual for using the School Group Network Model for Improving the Quality of Education in Schools under Phrae Primary Educational Service Area Office 2*. Phrae: Phrae Primary Educational Service Area Office 2.
- McFarland, D. (1974). *Management: Principles and Practice*. New York: Macmillan.
- Ministry of Public Health. (2017). *Public Health Statistics A.D. 2019*. Bangkok: Ministry of Public Health.
- Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office. (2020). *2020 Annual Report*. Retrieved on 14 May 2022, from <https://www.nayok.go.th>.
- Office of the Basic Education Commission. (2008). *Integrated Learning: Teacher Strategy Reform*. Bangkok: Usa Printing.

- Prasitwutthiwet, W. (1999). *Developing a Local Continuation Program*. Bangkok: Center Discovery Printing.
- Rattaniinphatompak, T. (2020). Strategic Human Resource Management of Private Institution Types under the Jurisdiction of Nakhon Nayok Provincial Education Office. *Journal of Educational Review Faculty of Education in MCU*, 7(1), 214–227.
- Santhiwong, T. (2003). *Human Resource Management*. Bangkok: Prachumchang Printing.
- Seri Phongphit. (2007). *Poverty Alleviation and Community Strengthening for Healthy Livelihood*. 6 th Global Conference on Health Promotion, Mahidol University, Thailand.
- Terry, G.R. (1968). *Principles of Management*. Illinois: Richard D. Irwin.
- Tungthong, S. (2008). *The Result of Research and development in The quality of teaching and learning in schools Small, under the Education Service Area Office, District 1 of Tak Province*. Retrieved on 14 May 2022, from <http://202.143.131.23/surasen/index.php?name=knowledge&file=readknowledge&id=11>.
- Wattanachai, K. (2003). *Good Governance and Role of the Board of Basic Education Institutions*. Bangkok: Bureau of Policy and Planning.